

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu realizacji w szkołach towarzyszących środków edukacyjnych, które służą zapewnieniu prawidłowej realizacji programu dla szkół „Szkoła z witaminą”, stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zawartego w art. 38y ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1006, z późn.zm).

Zgodnie z ww. upoważnieniem, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, środki towarzyszące o charakterze edukacyjnym, o których mowa w art. 3 rozporządzenia 2017/40, w ramach zakresu wskazanego w art. 23 ust. 10 rozporządzenia nr 1308/2013, oraz szczegółowy sposób ich realizacji, mając na względzie prawidłową realizację programu dla szkół oraz potrzebę upowszechniania wśród dzieci zdrowych nawyków żywieniowych.

Projektowane rozporządzenie stanowi kontynuację działań wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu realizacji środków towarzyszących, które służą zapewnieniu skutecznego wykonania programu "Owoce i warzywa w szkole" (Dz. U. z 2014 r., poz. 1151).

Wydanie nowego rozporządzenia związane jest z reformą unijnych programów Wspólnej Polityki Rolnej, wspierających dystrybucję mleka i przetworów mlecznych oraz owoców i warzyw wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Od roku szkolnego 2017/2018 dotychczasowe programy „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole” zostaną zastąpione jednym wspólnym programem dla szkół „Szkoła z witaminą”.

W § 2 ust. 2 projektowanego rozporządzenia określono katalog działań edukacyjnych do wyboru dla szkół, które przystąpią do programu dla szkół „Szkoła z witaminą”. Obowiązek ich realizacji wynika z art. 23 ust. 10 rozporządzenia nr 1308/2013 stanowiącego, że w celu zapewnienia skuteczności programu, państwa członkowskie przewidują również towarzyszące środki edukacyjne, które mogą obejmować, między innymi, środki i działania ukierunkowane na zainteresowanie dzieci rolnictwem, edukację w zakresie zdrowych nawyków żywieniowych, lokalnych łańcuchów żywnościowych, rolnictwa ekologicznego, zrównoważonej produkcji lub zwalczania marnotrawienia żywności. Ich realizacja będzie obowiązkiem szkoły uczestniczącej w programie, niezależnie od realizacji podstawy

programowej kształcenia ogólnego. Propozycje zadań, które dyrektorzy szkół uczestniczących w programie wykonują w ramach działań kształtujących zdrowe nawyki żywieniowe uczniów, wzbogacających wiedzę o pochodzeniu produktów rolnych oraz zapobiegające marnotrawieniu żywności zostały sformułowane w sposób umożliwiający jak najlepszą realizację ww. celów edukacyjnych.

Zadania dotyczą podejmowania zarówno systematycznych działań skierowanych do uczniów, tj.: organizacji wspólnych śniadań, prowadzenia ogródków czy wydawania gazetek lub zajęć edukacyjnych - stanowiących ciekawe urozmaicenie - w formie warsztatów kulinarnych, jak również innych działań. Osobną kategorię stanowią działania na szerszą skalę, do udziału w których zaangażowani mogą zostać również rodzice np.: organizowanie wystaw, festynów czy wycieczek.

W § 2 ust. 3 zobowiązuje się szkoły, aby przy realizacji każdego z wymienionych ww. działań uwzględniać elementy edukacji z zakresu zdrowego odżywiania oraz przeciwdziałania marnotrawieniu żywności. Zgodnie z międzynarodowymi szacunkami w Polsce marnuje się ponad 9 mln ton żywności rocznie. Proces ten występuje na wszystkich etapach – produkcji, dystrybucji oraz konsumpcji; przy czym w gospodarstwach domowych marnowane jest od 0,35 mln do ponad 2 mln ton żywności. Powyższe dane lokują Polskę na 5 pozycji państw marnujących jedzenie w Unii Europejskiej. Straty żywności na etapie konsumpcji wynikają najczęściej z trudności w określeniu zapotrzebowania, błędnego planowania zakupów i posiłków oraz nieumiejętnego przechowywania. W Polsce do wyrzucania żywności przyznaje się 39% badanych. Najczęściej wymienianą przyczyną marnotrawienia żywności jest przekroczenie terminu przydatności do spożycia¹.

W związku z powyższymi danymi zasadne było wprowadzenie do projektu rozporządzenia przepisu umożliwiającego włączenie rodziców w realizację zadań z ww. katalogu (§ 2 ust. 4 projektu). Z uwagi na fakt, że w rodzinie nabywane są i kształtowane nawyki żywieniowe dzieci, zaangażowanie rodziców może przyczynić się do zwiększenia efektywności edukacyjnej i wychowawczej programu.

Z dniem 1 września 2017 r. na mocy przepisów o zniesieniu Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych oraz utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) i Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR), zadania związane z obsługą programu będą realizowane przez KOWR. W związku z czym, zgodnie z § 4

¹ Źródło danych: <https://www.mr.gov.pl/media/31893/MapaGOZ.pdf>

projektu podmiotem do którego szkoły będą przekazywały informację o wykonanych działaniach towarzyszących będzie oddział terenowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, państwo członkowskie może uzyskać pomoc unijną na pokrycie środków towarzyszących, które mogą obejmować informacje w zakresie środków nauczania o zdrowych nawykach żywieniowych, o lokalnych łańcuchach dostaw żywności i przeciwdziałaniu marnotrawstwu żywności. W § 3 rozporządzenie określa, w jakim zakresie środki towarzyszące, które służą zapewnieniu skutecznego wykonania programu dla szkół „Szkoła z witaminą”, mogą być realizowane z dofinansowaniem z Unii Europejskiej, jeżeli w *Strategii krajowej wdrożenia w Rzeczypospolitej Polskiej Programu dla szkół* zostanie przewidziane takie dofinansowanie.

W szkołach i placówkach oświatowych prowadzone są różne programy, w celu jego łatwej identyfikacji wprowadza się nazwę własną programu: „Szkoła z witaminą”, która nawiązuje do edukacji dzieci i młodzieży w zakresie zdrowych nawyków żywieniowych.

W projektowanym § 4 rozporządzenia przewidziano przepis, który reguluje kwestię przekazywania informacji przez szkoły uczestniczące w programie za rok szkolny 2016/2017. Przepis ten jest konieczny ze względu na to, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po zakończeniu wspomnianego roku szkolnego i powstałyby wątpliwości, co do terminu realizacji tego obowiązku.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych podlegających notyfikacji na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej (www.men.gov.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów określających warunki wykonywania działalności gospodarczej, w związku z powyższym nie ma konieczności stosowania przepisów uchwały nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicania terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).

Projekt rozporządzenia nie wywiera wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Regulacje zawarte w projektowanym rozporządzeniu nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), zatem nie podlega ono notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie nie podlega przedstawieniu organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.